

ПЛАН-КОНСПЕКТ УРОКУ
УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ
(для учнів 5 класу)

*Марія КОЛТКО,
вчитель української мови та літератури*

Тема: РМ. Диво різдвяного вечора. Написання твору – розповіді з елементами опису ялинкової прикраси

Мета: Узгодження взаємодії вчителів-предметників в забезпеченні якості освіти.

навчальна: удосконалювати вміння учнів писати твори – розповіді з елементами опису; навчати дітей використовувати в мовленні образні вислови, порівняння, епітети; формувати навички зв'язного викладу думок, дотримання логіки висловлення.

розвиваюча: розвивати творчі здібності учнів, уяву, фантазію; розширювати світогляд дітей, виховувати інтерес до української мови та літератури; формувати уявлення учнів про святкову атмосферу різдвяних та новорічних свят, розширювати лексичний запас учнів за темою "Свята та традиції".

сприяти розвитку мовленнєвої компетентності учнів.

виховна: виховувати почуття прекрасного; формувати естетичний смак, виховувати творчу особистість.

Тип уроку: Розвиток зв'язного мовлення;

Матеріально-технічне забезпечення:

ноутбук, мультимедійна дошка, проєктор.

Дидактичне забезпечення:

картки з текстом-описом, картки-ялинки, картки з ребусами, плакат «Моє побажання на 2024»

Використані джерела:

- 1) Заболотний О.В. Українська мова: підруч. для 5 кл. закл. загальн. середн. освіти / О.В. Заболотний, В.В. Заболотний. — Київ: Літера, 2022. — 200 с.
- 2) Модель успішного випускника [Електронний ресурс] – Режим доступу : https://drive.google.com/file/d/113uem-F03pGTS9EsWWMIL_wy6so6Zfkn/view
- 3) Конспект уроку: твір-опис предмета в художньому стилі [Електронний ресурс] – Режим доступу : <https://naurok.com.ua/urok-rm-5-pismoviy-tvir-opis-predmeta-v-hudozhnomu-stili-198107.html>

Складова успішного випускника:

Громадянин

Орієнтир складової моделі успішного випускника:

громадянська позиція (очікувані результати – здатність до спільного життя, до співпраці у громадянському суспільстві, здатність до відповідальності перед суспільством).

Складова моделі успішного випускника:

творча особистість

Орієнтир складової моделі успішного випускника:

дивергентне мислення (очікувані результати – розвиток креативного та творчого мислення, уяви, фантазії)

Педагогічний інструментарій для формування успішного випускника:

особистісно-орієнтований, компетентнісний, діяльнісний підходи; технологія інтерактивного навчання, форма проведення: урок розвитку зв'язного мовлення.

Перебіг уроку

I. Організація класу

Привітання. Налаштування на урок

II. Мотивація навчальної діяльності. Повідомлення теми та завдань уроку

1. Створення позитивного настрою

Розпочинаємо урок розвитку зв'язного мовлення, на якому ми будемо писати твір, але який саме - нам допоможе дізнатися ребус.

2. Оголошення теми уроку

Отже, ви вже зрозуміли, що тема уроку буде пов'язана із зимою, а на яку ж тему напишемо твір ми? Відгадайте.

АРОЧЕВОНЯВДЗІРОВИД

(Диво різдвяного вечора)

3. Робота з хмарою слів «Зима»

А яка вона ,зима, для кожного з вас? Створіть асоціативну хмару слів зі словом «Зима».

III. Актуалізація опорних знань учнів

1. Інтерактивна гра «Анаграма»

- Які асоціації виникають у вас, коли ви чуєте словосполучення *Різдво Христове?*

Виокреміть їх в інтерактивній вправі

<https://wordwall.net/uk/resource/64610435>

2. Робота в парах

- Розкажіть, будь ласка, своєму сусідові по парті про те, які ви маєте особливі традиції на Різдво.

- Що цікавого ви дізналися від свого сусіда по парті? *(Відповіді учнів.)*

3. Робота з текстом

А) Стратегія «Кубування» (повторення видів текстів)

(Вчитель проводить учнів через процес «кубування», пропонуючи викласти думки усно).

Увага! Аналізуємо знання «Чарівного кубика».

- Які види текстів ви знаєте?
- Текст – опис - це ...?
- Текст – розповідь – це ...?
- Текст – міркування - це ...?
- Пригадайте будову тексту.

- Який тип тексту найбільше підходить, щоб розповісти про свято Різдва? Чому?

(Текст – розповідь з елементами опису).

Інтеграція з предметом «Технології»

Б) Читання тексту з елементами бесіди

Діти, пропоную вам ознайомитися із текстом про чарівні різдвяні свята та про один із найважливіших їхніх символів – ялинкову прикрасу. Її ви створюватимете на уроці Технології, а сьогодні ми спробуємо поринути у цей чарівний світ.

● _____ Що знаєте ви про історію походження ялинкової прикраси в Україні? Послухаємо вашого однокласника та його доповідь.

(випереджувальне завдання для учня)

Чарівні Ялинкові Кульки

Зимовий вечір настав, а з ним і найочікуваніше свято року - Різдво. Ялинка, вбрана в яскраві гірлянди та блискучі ланцюжки, стоїть у центрі кімнати, прикрашена чарівними ялинковими кульками.

Кожна кулька - це маленька майстерня казки. На них віддзеркалені миті веселощів і таємничі дотики святкового настрою. Яскраві фарби та об'ємні форми створюють враження, наче кульки оброблені чарівним лаком, що привносить в кімнату неповторний вигляд.

Перша кулька – червона, ніби веселий сміх дітей. Тут, між лініями, плавно стікають смужки зеленого, нагадуючи про гілочки ялинки. Іскристі відтінки білого та сріблястого нагадують про сніг, що обпадає на гілки.

Сусідня кулька вражає своєю блакитно-білою гамою, ніби часточка неба вночі. Абстрактні малюнки гірлянд та зірочок легко перетинаються на поверхні, нагадуючи нам про казковий світ, де всі бажання здійснюються.

Не менш чарівною виглядає золотиста кулька з візерунком різдвяного деревця. На її поверхні виткані яскраві мережива, що створюють враження, ніби деревце оповите теплим світлом.

Ці ялинкові кульки - це не лише прикраси, а справжні маленькі шедеври, які приносять радість та затишок у кожную оселю. Вони несуть в собі дотик

власної творчості та тепла рук, які їх створили. Це своєрідний подарунок від дитячих сердець до святкового світу, який ми створюємо разом. Нехай ці кульки розцвітають на ялинці, нагадуючи про веселощі та неповторність кожного свята.

В) Бесіда за прочитаним текстом

- Визначте основну ідею тексту та виділіть ключові слова, що створюють атмосферу та настрій.
- Які кольори та форми зустрічаються у малюнках?
- Як автор описує кульки та їхні зображення?
- Яка атмосфера та настрій передані в тексті?

IV. Підготовча робота до написання твору

1. Словникова робота

Чарівний: вражаючий своєю незвичайною красою та особливістю.

Абстрактний: відсутність конкретності, предмет або ідея, яка не має чіткого визначення.

Гама: великий вибір, різноманіття, наприклад, кольоровий спектр.

Візерунок: декоративний орнамент чи малюнок, нанесений на поверхню для прикраси.

Іскристі відтінки: кольорові відтінки, що нагадують блискітки або мерехтіння.

Гірлянди: ряд предметів, також світлові прикраси для ялинки.

Рецензія: критичний огляд або висловлювання думки щодо чого-небудь.

Атмосфера: особливий настрій, що створюється в певному середовищі або обстановці.

Ілюстрації: малюнки чи зображення, що супроводжують текст для пояснення чи прикраси.

Ручна праця: творчий процес виготовлення чого-небудь своїми руками.

2. Фонетичний практикум

Зробити фонетичну транскрипцію слів «ілюстрації, гірлянди, візерунок»

3. Робота над пам'яткою

У кожного з вас на парті є пам'ятка. Прочитайте її мовчки і пригадайте умови написання твору.

(Діти читають мовчки).

ПАМ'ЯТКА

- 1) Кожну частину тексту писати з абзацу.
- 2) Речення будувати невеликі.
- 3) Давати повні відповіді на запитання.
- 4) Послідовно викладати свої думки.
- 5) Стежити за мовою.
- 6) Уникати повторів слів.
- 7) Під час написання складних слів користуватися орфографічним словником.

4. Структурний аналіз тексту

а) Складання плану.

1. Новорічні свята – час для магії.
2. Новорічна прикраса.
3. Що на ній зображено.
4. Мої сподівання та бажання до наступного року.

5. Словникова робота зі словами, які допоможуть описати іграшку

Слова для опису форми:

Кругла: зі заокругленими краями або поверхнею.

Зірчаста: із виступами, нагадує форму зірки.

Овальна: має форму, близьку до овалу.

Трикутна: з трьома кутами та трьома сторонами.

Слова для опису кольору:

Блискуча: відбиває світло та має яскравий вигляд.

Сяюча: випромінює світло та створює враження блиску.

Мерехтлива: має легкі мерехтливі відблиски світла.

Золотиста: з відтінком золота, тепла та благородна.

Слова для опису текстури та матеріалу:

Мереживна: з використанням тонкої та декоративної тканини.

Гладенька: має рівну та гладку поверхню.

Текстурна: з рельєфним малюнком чи візерунком.

Сатинова: матова та ніжна, як матеріал сатин.

Слова для опису деталей та прикрас:

Кришталева: з використанням кришталю або схожого матеріалу.

Перламутрова: з ефектом перламутру, виблискуюча та ніжна.

Імітація снігу: елемент, який нагадує сніжинки та створює ефект снігової прикраси.

Слова для вираження вражень та емоцій:

Чарівна: надає враження магії та особливості.

Неповторна: унікальна та відмінна від інших.

Витончена: з елементами елегантності та стилю.

Феєрична: створює святковий настрій та веселі враження.

Слова для вираження корисності та призначення:

Символічна: має спеціальне значення або символізує щось важливе.

Освітлена: відбуває функцію освітлення або робить простір світлим.

Декоративна: створена для прикрашання та вигляду.

Іменники для додання конкретності:

Ангел: маленька фігурка ангела як прикраса.

Дзвіночок: невелика дзвіночка як додатковий елемент.

Стрічка: тонка стрічка для підвішування прикраси.

Іграшка: мініатюрна іграшка, наприклад, сніговик чи ведмідь.

V. Підсумок уроку. Рефлексія

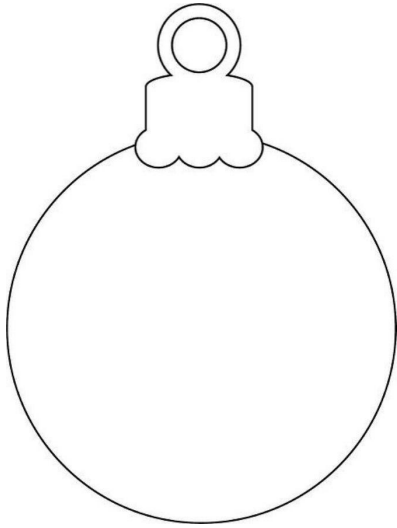
1. Тести Plickers

<https://www.plickers.com/classes/65563334f3e32572f7c66888>

2. «Творча майстерня»

Діти, на наступному уроці технологій ви будете виготовляти справжню ялинкову прикрасу, а сьогодні я хочу, щоб ми трішки пофантазували і кожен з вас створив свою особливу, наповнену магії, ялинкову прикрасу, на якій записали б побажання нашій Україні у наступному році.

VI. Оцінювання. Домашнє завдання

Створіть свою власну новорічну прикрасу словесно. Напишіть коротку розповідь з елементами опису про те, як ви уявляєте ідеальну новорічну прикрасу для ялинки. Використовуйте у своєму описі різні кольори, форми та матеріали.